

Nr 119

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente m. m.

(5:e avd.)

I propositionen nr 158 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 6 april 1956, föreslagit riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att 1) vidtaga ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1948 (nr 436) i huvudsaklig överensstämmelse med det såsom bilaga vid statsrådsprotokollet i ärendet fogade författningsförslaget, 2) vidtaga ändringar i avlöningsreglementet för folkskolan den 30 juni 1948 (nr 437), avlöningsreglementet för övningslärare den 9 juni 1950 (nr 386), prästlönerreglementet den 29 juni 1951 (nr 577), polislönerreglementet den 14 maj 1954 (nr 226) och kungörelsen den 9 december 1955 (nr 663) med bestämmelser om sjukvårdsförmåner för vissa polismän i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet under II förordats, 3) utfärda de övergångsbestämmelser, som kan bli erforderliga i anledning av förenämnda förslag, 4) i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet under III förordats vidtaga åtgärder för ett bättre tillvaratagande av partiellt arbetsföras arbetskraft inom statsförvaltningen, 5) utfärda bestämmelser angående statens medverkan vid uppörd av föreningsavgifter och försäkringspremier m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet under IV förordats.

För årets riksdag har i tidigare avgivna propositioner framlagts förslag, som föranleder ändringar i vissa statliga avlöningsreglementen. I årets statsverksproposition (VIII ht) har sålunda framlagts dels förslag, som medför att rektor och facklärare vid Göteborgs skolköksseminarium skall inordnas under statliga avlöningsreglementen, dels förslag beträffande vissa tjänster vid den till lärarhögskolan anslutna övningsskolan, vilka förslag medför behov av ändringar i avlöningsreglementet för övningslärare. Behov av ändringar i vederbörliga avlöningsreglementen följer också av förslag i prop. 1956: 80 om undervisningsskyldigheten för lärare i vissa specialklasser och av förslag i prop. 1956: 110 om inrättande av vissa specialflygläkarbeställningar. Inom civildepartementet har härutöver varit föremål för beredning vissa andra frågor, som för sin lösning påkallar ändringar i avlöningsreglementena eller som eljest är av natur att böra underställas

riksdagen. Det sistnämnda gäller beträffande förslag till vissa åtgärder i syfte att bättre kunna tillvarata de partiellt arbetsföras arbetsinsatser inom statsförvaltningen ävensom förslag angående de statliga myndigheternas medverkan vid uppbörd av vissa försäkringspremier och föreningsavgifter m. m.

I förevarande proposition föreslås, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med såsom bilaga till statsrådsprotokollet i ärendet fogat författningsförslag, vidtaga ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente. Därjämte begäres riksdagens bemyndigande att vidtaga vissa ändringar i avlöningsreglementet för folkskolan, avlöningsreglementet för övningslärare, prästlönerreglementet, polislönerreglementet och kungörelsen om sjukvårdsförmåner för vissa polismän samt att utfärda föreskrifter angående partiellt arbetsföras användande inom statsförvaltningen ävensom beträffande de statliga myndigheternas medverkan vid uppbörd av vissa försäkringspremier och föreningsavgifter m. m.

Beträffande den närmare innebörden av det föreliggande propositionsförslaget får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet s. 3—38.

Utskottet. Vad först beträffar de föreslagna *ändringarna i statens allmänna avlöningsreglemente* och därmed sammanhängande spörsmål får utskottet anföra följande.

Beträffande frågan om förbättring av fyrpersonalens ledighet innebär Kungl. Maj:ts förslag, att nämnda personal samt personalen å Ölands södra grunds fyr skall med hänsyn till sina speciella arbetsförhållanden beredas en garanterad tjänstefrihet med oavkortad lön under 30 dagar för år. I fråga om fyrskeppspersonalen skall tjänstefriheten i första hand förläggas till tiden för fyrskepps uppläggning, och i den mån så prövas ändamålsenligt skall tjänsteman utnyttjas för vikariat under den del av uppläggningstiden som överskjuter 30 dagar. Utskottet tillstyrker detta förslag och har intet att erinra mot vad departementschefen i samband härmed anført.

I fråga om gottgörelse för övertidstjänstgöring föreslås viss jämkning i nuvarande bestämmelser för att i princip möjliggöra valfrihet i fråga om den form, i vilken tjänsteman skall erhålla kompensation för övertidsarbete, d. v. s. kompensationsledighet eller övertidsersättning. Utskottet har inte något att erinra mot detta förslag.

Beträffande utrikesförvaltningen föreslås bl. a. viss utvidgning av den f. n. relativt snävt avgränsade personkrets, som äger erhålla bidrag för inköp av bil och ersättning för hållande av bil. Utskottet finner sig kunna tillstyrka detta förslag. Likaledes har utskottet ansett sig kunna biträda förslaget att tjänstemän med lägst ställning som andre sekreterare (motsvarande) tillerkännes ett nytt lönetillägg, s. k. hemmatillägg, enligt av departementschefen förordade grunder. Såsom av propositionen framgår har man även i ett par av våra grannländer löst det omställningsproblem, som uppkommer genom ifrågavarande tjänstemäns temporära stationering i hemlandet, genom särskilda årliga lönetillägg under tjänstgöringen därstädes.

I bestämmelserna om flygtillägg föreslås vissa ändringar, föranledda av flygsignalistutbildade underofficerares kommendering till officersutbildning, införande av beställning som specialflygläkare samt flygförarutbildad flygingenjör i lönegrad Cf 21 tjänstgöring som kontrollflygare. Utskottet tillstyrker detta förslag, i fråga om specialflygläkare under förutsättning att riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts förslag om sådan beställnings inrättande. Utskottet har ej heller något att erinra mot att ersättning i form av flygtillägg får enligt i propositionen förordade grunder utgå till civila tjänstemän vid försvaret m. fl., som under deltagande i flygning drabbas av olycksfall, vilket medför sjukdom eller förlust av arbetsförmågan.

Slutligen kan utskottet på av departementschefen anförda skäl ansluta sig till förslaget att ordinarie furir jämställas med övriga ordinarie beställningshavare vid försvaret i fråga om rätt till ekiperingshjälp och ekiperingsbidrag.

Vad i övrigt under detta avsnitt av statsrådsprotokollet anförts har inte givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

I fråga om ändringar i *övriga avlöningsreglementen m. m.* ansluter sig utskottet till vad föredragande departementschefen i olika hänseenden anför.

Beträffande *partiellt arbetsföras anställning i statlig tjänst* innehåller propositionen betydelsefulla nyheter. De hittills vidtagna åtgärderna på detta område har visserligen medfört avsevärt vidgade möjligheter för anställning av de partiellt arbetsföra, men erfarenheten har givit vid handen att de anvisade vägarna till dessas inlemmande i produktionslivet inte utnyttjats på ett tillfredsställande sätt och att behov av ytterligare åtgärder föreligger. I syfte att förbättra de partiellt arbetsföras situation framlägges i förevarande proposition vissa förslag, varigenom man skulle dels stimulera till och underlätta anställande av partiellt arbetsföra, dels ge ökade möjligheter att behålla i tjänst sådana redan anställda, vilka genom olycksfall eller sjukdom eller eljest blivit partiellt arbetsföra. Förslagen, vilka berör såväl tjänstemannaområdet som det kollektivavtalsreglerade området, kan indelas i två huvudgrupper. Den förra omfattar vissa åtgärder av organisatorisk karaktär, nämligen anordnande av en upplysningskampanj, inkopplande av företags- och samarbetsnämnder på frågor om de partiellt arbetsföra samt tillskapande av ett centralt rådgivande organ. Den senare huvudgruppen innefattar ändringar i gällande föreskrifter eller kollektivavtal i syfte att undanröja förefintliga hinder mot ett effektivt tillvaratagande av de partiellt arbetsföras arbetskraft. Dessa frågor ägnas var för sig en ingående behandling i departementschefens anförande, till vilket utskottet får hänvisa.

Utskottet vill uttala sin tillfredsställelse med det förslag till lösning av ifrågavarande betydelsefulla spørsmål, som Kungl. Maj:t nu framlagt, och vill för sin del ansluta sig till vad föredragande departementschefen i samband härmed anför.

Slutligen innefattar den föreliggande propositionen ett förslag, att de stat-

liga myndigheterna skulle lämnas möjlighet att under vissa förutsättningar medverka vid uppbörd av föreningsavgifter och försäkringspremier m. m. genom att vid löneutbetalning verkställa löneavdrag. Av Kungl. Maj:t skulle härvid meddelas bestämmelser angående vissa grundläggande förutsättningar för verksamheten, medan erforderliga detaljföreskrifter skulle utfärdas av vederbörande myndigheter. Ifrågavarande förslag har inte givit utskottet anledning till erinran. Såsom av departementschefens anförande framgår skall en förutsättning för berörda anordning vara, att särskild arbetskraft ej skall behöva ställas till förfogande för ändamålet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att

1) vidtaga ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1948 (nr 436) i huvudsaklig överensstämmelse med det såsom bilaga vid statsrådsprotokollet över civilärenden för den 6 april 1956 fogade författningsförslaget,

2) vidtaga ändringar i avlöningsreglementet för folkskolan den 30 juni 1948 (nr 437), avlöningsreglementet för övningslärare den 9 juni 1950 (nr 386), prästlönerreglementet den 29 juni 1951 (nr 577), polislönerreglementet den 14 maj 1954 (nr 226) och kungörelsen den 9 december 1955 (nr 663) med bestämmelser om sjukvårdsförmåner för vissa polismän i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet under II förordats,

3) utfärda de övergångsbestämmelser, som kan bli erforderliga i anledning av förenämnda förslag,

4) i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet under III förordats vidtaga åtgärder för ett bättre tillvaratagande av partiellt arbetsföras arbetskraft inom statsförvaltningen,

5) utfärda bestämmelser angående statens medverkan vid uppbörd av föreningsavgifter och försäkringspremier m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet under IV förordats.

Stockholm den 11 maj 1956

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 118.